

Petroosoono aa nnaagiai yanaa aavaa fafaara reeravai

Aa nnaagiai yanaa aavaa Petroosoono raa kioo tauraa tuanaa ausa hanigiada vo mmata vo mmata varuuyani reeravai. Petrooso vaidiyya unnakua aataruuyauvaa gioonna kiaapuuya kiaa mmuuvaudiri sabi nuaira aataru maisaiyauvaa uuyauvaara Petrooso aa yanaa aavaa roo iya ooqoo tiravai. Ii mmuakiaa itai aataru iyauvaa yaatareera kuaivo ataama vainoo. Anutuuqaaraata Udaanga Yisuu Kirisiinnaraatama arinaima rikiaa kuaiyauvaa puaisa utuaaravaivee. Ii kua iyauvaa ngiari avuuyauvaadiri Yisuunna teeda ivo tuu kuaiyauvaa rikiooyaano kooyaa iya kiaa mmiravai. Petrooso ii kua iyauvaara aa yanaa aavaa reeravaivee.

¹ Na Simoono Petrooso Yisuu Kirisiinna mmoori vareera vaidivai na inna kua varee nuaira aposoroovoono aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo.

Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau yapaivoono inna Anutuuqovee. Ivo safu tuanaavai varioo ngii tasipaikiai ngia vaa ausa hanigiada innara kutaavaivee kiaiyanani na aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo. Ta vaa ausa hanigiada ivaitanaara kutaavaivee kiaa kiada ivaara yoketaavee kiaa variannaneema ngia itaama mmuaikaraama variayani na aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo.

² Ngia Anutuuqaata ti Udaanga Yisuu Kirisiinnaatama tuqinnama teeda rikiakiai ivaitana kati ngiiyara yoketaama yaata utida ngiari ausa nuufaivaitana ngii mikio pinaavai nnaasu vaki-aiveeraivaara na yaata utuaunoo.

Anutuuqo ti maavee tiao ti mmataama kieera-vai

³ Yisuuva pinaa ari vookarai vaidivai varioo ivo safu tuanaavai varivai. Itaama variivoono ari varineema ta variaaraivaara ivo ti maavee tiravai. Anutuuqo innaki varikio ivo yaagueeqama variivo inna Anutuuqovee. Ta innara arinaima teeda rikiaunnaivaara inna yaagueeqaivoono yaagueeqaivaa ti mmivai. Ti mmikiai ta ti variraivaara teeta inna roosiima yoketaama varida hama vo mminnaavaara buaakiaaravai.

⁴ Ivo itaama pinaavai variivoono kua kiasa teerama kioo yoketaa kuaiyauvaa ti kiasa ti mmiravai. Ii kua iyauvo ari vookarai kuayauvai vaivai. Fai ngia iyauvaa arinaima rikikio aa mmata aavau vai maisa aataruuyauvo ngii utina-ree kiasa iinai ngia aikiooma iyauvaa yaatarada Anutuuqaa roosiima yoketaama variaaravai.

⁵ Ii aataru ivo itaama vaivaara yaata utida ataama yaagueeqama variatee. Ngia Yisuu Kirisiinnara kutaavaivee kiaiya yoketaama variatee. Yoketaama varida yoketaa aataru mmooriivaaraata maisa aataru mmooriivaaraatama arinaima teeda rikiaatee.

⁶ Arinaima teeda rikiada ngiingii mmamma iikiatairaivaara

ooqoo kiatee. Ngia ngiingii mmamma iiki-atairaivaara ooqoo kiasa kiada maisa mmoori-ivo ngiisi nninai rikiadaata mmannammanna yaagueeqama variatee. Ngia mmannammanna yaagueeqama varida Anutuuqo varineema variatee.

⁷ Ngia itaama varida ngiingii seenaiyara mmoori yoketaivaa iikiatee. Ngia ngiingii seenaiyara mmoori yoketaivaa iida ngiingiiiyara ngiingiiiyara mmuduuya ruatee.

⁸ Fai itai aataru iyauvo ngiiki vainno kaayau suvuainai fai ngia ti Udaanga Yisuu Kirisiinnara arinaina teeda rikiada inna mmooriivaa iida hama kuminayaa iikiaaravai. Fai iiraivo vainaravai.

⁹ Hama gioonna kiaapu voovono itai aataru iyauvaa iivono fai ivo ataama varinaravai. Fai ivo vaidi avu huruutavai roosiima varioo ari vainima vai aataruuyauvaa too hama tuqinnama eyommaayauvai taanaravai. Yisuuva inna mminnamminnaa maisa eenanaiyauvaa vaa rugaiyauvaara vaa taunnu kiaivaivee.

¹⁰ Ni seenayaso, itaama vainai Anutuuqo vaa ngii maavee kiasa kioo ariinnee kiasa ngii mmataama kioovaara yaata utida arinaina rikiada ivo ii aataruuvaa puaisa utuatee. Fai ngia itaama iida hama inna aataruuvaara haruruaaravai.

¹¹ Itaama vainai ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau yapeeraivo tiyara dira yoosinna tupatupaa vairai vakira fai ngia vikio rikioo Anutuuqo fai kaayauma ngiiiyara yoketainno aataruuvaa kooyaa ngii vitainai ivaki kuaaravee.

¹² Fai ivaara na ii kua iyauvaara mmuakiasa suai makemakee ngii giaa ngii miee varinaravai. Vaa

ngia iyauvaa rikiada kua kutaivo ngiisi vaivaa puaisa utuaivaa na vaa rikieennaata mmannamanna ivaara ngii giaa ngii minaravai.

¹³ Na yaata utuaunoo. Aa na homo mmata aavau variau suaivaki na kava ngii giaa ngii minai ngia iikiaaravai inna yoketaavai.

¹⁴ Vaa na tauvai. Fai na kiisa suai putuee ni nnabaivaa pikiaanaravai. Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva na putinaraivaara vaa kooyaa ni giaa ni mivai.

¹⁵ Fai yapooma na putinai rikiada ngia mmuakiaa suai ii kua iyauvaara tuqinnama yaata utida rikiaateeraivaara na kooyaa ngii giaa ngii miaunoo.

Ta Yisuu Kirisiinna yaagueeqa ari vookarauvaa teeravai

¹⁶ Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva yaagueeqama variraivaaraatama ivo kava tiinaraivaaraatama ngii giaa ngii mira suaivaki hama ta vaidiia yaatayaadiri unnakua uriiyauvunugiataama ngii giaa ngii miravai. Vaa ta titi avu tuanaiyauvaadiri inna yaagueeqa ari vookarauvaa teeravai.

¹⁷ Ari Koova Anutuuo kua yoketaivaa inna kiaa mmioo mmeekia ari vookarauvaa inna mmuu suaivaki ta variravai. Anutuuo pinaa mmeekia too ari vookarau yoosinnaivakidiri Yisuunnara tuduu ta rikiaannaduu ataa kua tunoo: Inna ni Maapu tuanaivovee. Na innara mmuduuya ruee na inna tauko pinaama ni yoketaivoo, tiravai.

¹⁸ Ta taapi Anutuuo mmataama kioovau Yisunna tasipama varuu suaivaki ii kua ivo ngiau aa-

puuvakidiri tuuvaa ta teteenoo safuuma rikieera-
vai.

¹⁹ Itaama vaikiai nnaaruaa vaidi forofetaiya gioonna kiaapuuya kiaa mmuu kuaiyauvaara ta yaagueeqama kutaavaivee kiaunnava. Ngia iya kuaiyauvaa tuqinnama rikiada puaisa utuaaraivo inna yoketaavai. Iya kuaiyauvo toobaivaa ta upisiivaki subi yapa kiaunnano taineema kooyaa kua oyaivaa ti kiaa ti mmivai. Ii kua iyauvo vakia roo ngioo ngioo patairaivaa roosiima kooyaa vaivai. Itaama vaikio rikioo Yisuuva ngiiki varikio patairaara aakiapuaivo taineema ii mmeekia ivo ngii aakiayauvaki taivai. Ivaara iya kuaiyauvaa tuqinnama rikiada puaisa utuaaraivo inna yoketaavai.

²⁰ Aa mmuakiaa kuavai yaatareera kua aavaa arinaima rikiaatee. Hama gioonna kiaapu voovono Anutuugo forofetaiya kiaa mmuu kua voovai Anutuugaa kua fafaaraivaki vai kua oyaivaa arinaidiri ivaa rikioo tiivai.

²¹ Hama Anutuugo tuu kua voovai vaidiia ngiari yaata tinniiyauvunugiataama tiravai. Mmanasa Yoketaivo iya tasipooduu iya mmayaayaivo Anutuugaasidiri tuuvaa kooyaa tiravai. Ivaara hama vaidi voovono arinaidiri oyaivaa rikioo tiivai.

2

Petorooso unnakua vitairaiyara yaagueeqama tiravai

¹ Nnaaruaa unnakua forofetaiya gioonna kиаapuuya tasipama varuneema unnakua vitairaiya mmuaikaraama fai ngii tasipama variaaravai.

Varida ngia maisama variateeraivaara Anutu-uqaa kuaivaudiri haubayama kiasa kiada unakuaiavaa haumaki ngii giaa ngii miaaravai. Ti Nnoonnaivo iya mminnamminnaa maisaiyauvaara putuuvaara iya innara ooqoo kiasaravai. Fai iya itaama innara ooqoo tikio Anutuuoqo ngiari irisai maisaiyauvaa akiairaama iya mminai putu taika kiasaravai.

² Itaama vainainnaata iya sabi heera aataruuvaa iida koonnama varida mmamma maisaira aataruuyauvaa iikiai fai kaayau gioonna kiaapuuya ivaugiataama kiasaravai. Iya itaama iikiaiavaa fai hama ausa hanigieera gioonna kiaapu vooya teeda Anutuuoqaa kua kutaa tira aataruuvaara maisa kua kiasaravai.

³ Ii unnakua vitaira vaidi iya sikauyauvaara kaayauma ngiari varaaree kiasa kiada ngiari tinniyaadiri sabi kua kiasa kiada mmayaayaiyauvaa ngii giaa ngii mida ngii sikauyauvaa varaaravai. Hokoba suai Anutuuoqo iya iikiai yauvaara kua pinaivaki iya yaparainaravoono teerama kioo varioo iya irisai maisaiyauvaa iya mminai putu taika kiasaravaara avu too nnaasu varinoo.

⁴ Aangeraiya mminnamminnaa maisaiyauvaa varooyara hama Anutuuoqo iyara boo tirainno ivo ikia too varii yoosinnaivaki iya kagaari kieeravai. Kagaari kioodoo soopa pinaa upisiivaki varida Anutuuoqo iya yaparaira suaivaara faannaida variravai.

⁵ Nnaaru gioonna kiaapuuya maisama varuuyara hama Anutuuoqo iyara boo tirainno nnoori pinaa ari vookaravuaa ee-oo tuduu iya raputuduu putiravai. Nuvuaava ari mmuaavoono safuuma variateera kuaivaa gioonna kiaapuuya kiasa

mmioo nnaasu variravai. Varuduu Anutuugo inna vitoo yoketaivau yapa kioo gioonna kiaapu yaaku saivai sainaidiri taaravoomaatama vitoo yoketaivau yapa kieeravai.

⁶ Anutuugo yoosinnaivaitana nnutuuvaitana Sutuuma Kumuaravaitana tuduu ikiaivo taa taika kioodoo ruga kieeravai. Yapooma variaara gioonna kiaapuuya hama Anutuugaara yaata utuaaraiya ivaudiri iya ngiari irisai maisaivaa varaaraivaara arinaima teeda rikiaaravai.

⁷⁻⁸ Hama yoosinna Sutuuma rugoo suaivaki sa-fuuma varuu vaidi voovai nnutuuvo Rooto ivaki hara kioo variravai. Hara kioo varuduu vaidi Anutuugaa aataruuvaa hatokooya ngiari mmam-maiyauvaara nnaasu yaata utida makemakee sabi heera aataruuvaa uuduu ivaa tooduu inna maisairavai. Maisauduu yoketaama iya tasipama varioo vo suai vo suai makemakee iya maisa mmooriiyauvaa uuvaa too iya maisa kua tiraiyauvaa rikiooduu inna ausaivo kaayauma mmuaara-reeravai. Mmuaararoo varuduu Udaanga Anutu-ugo ivakidiri inna vitoo yoketaivau yapa kieera-vai.

⁹ Anutuugo itaama uuneema ta yoketaama variaunnaiya mmuaararai maisayauvo tiisi nnino rikioo ivo ivakidiri aikiooma ti vitoo yoketaivau yapaanara aataruuvaa vaa ivo too rikiaivai. Aanna makee gioonna kiaapu maisama variaya ngiari maisama iira aataruuyauvaa irisaiyauvaa iya mminaraivo vaikiyai rikiadaata iya mmannammanna itaavai varia rada vidada ivo iya yaparainara suaivaki iya mminara aataruuvaatama vaa ivo too rikiaivai.

¹⁰ Gioonna kiaapuuya kaayau maisama varida

ngiari mmamma iira aataruuyauvunugiataama vida iyara dira kieetaiya kiaa kuaiyauvaara ooqoo kiaiara Anutuugo itaama irisai maisaiyauvaa iya mminara aataruuvaa kua kutaa tuanaa ivo too rikiaivai.

Ii unnakua vitaira vaidi iya vueennaida varida haunninniida hama aangeraiya yoketaama ari vookaraama variaya mmemmaana virama kiada iyayaadiri koonnama yaata utida unnakuavaa kiaavai.

¹¹ Iya itaa kiaani aangeraa yoketaiya hama itaa kiaavai. Aangeraa yoketaiya yaagueeqama varida ii unnakua vitaira vaidi iya yaatareeraiya Anutuugaa avuuvau hama aangeraiya ari vookaraama variayayaadiri koonnama yaata utida unnakuavaa kiaavai.

¹² Ii vaidi iya fayai mmararaiya yaata utiraivaa roosiima yaata utida kati nuaida varida iikiaavai. Iya hama arinaima teeda rikieera aataruuyauvaara maisa kua kiaavai. Vaidiyya fayai mmararaiya ruputuaani putuaaneema ngiari maisama variraivo iyaki vaivaara fai irisai putuaaravai.

¹³ Iya ari vo gioonna kiaapuuya mmamma nniitareeraivaa mmuneema irisavaa Anutuugo mmamma nniitareeraivaa iya mminaravai. Iya mmamma iira aataruuvaa ikianna koovau iiki-aivaara iya yoketaivai. Iya ngii tasipama yeenna nneeda varida ngiari unnakua aataru maisaivaa iikiaivaara homo ivaara yaata utuaavo iya yoke-taivai. Itaama vaino ngii mmamma maisaki-ataama vaikiainnaata ngia kati iya tasipama vari-aavai.

¹⁴ Iya gionnainya taavo iya yoketaikiai sabi heera aataruuyauvaara nnaasu yaata utu kiada variaavai. Iya mminnamminnaa maisaiyauvaara hama iya pirisaikiai iya varaata varaataikiai ivaara nnaasu yaata utu kiada variaavai. Anutu-uqaa aataruuvau homo muaraagama varia rada ngiaiya iyaano iya teeda vunnisi yau ruaani haru-ruaavai. Iyaano iya varaata varaatai mmin-naiyauvaa varaara aataruuvaa teeda rikiaayara tida ivau nnaasu yaata utu kiada variaavai. Fai Anutu-uqo irisai maisaiyauvaa iya mminaravai.

¹⁵ Iya safu aataruuvaa pikiada maisa aataruuvau sabisaabi vida raubiriikiaavai. Iya nnaaruaa vaidiivaa nnutuuvo Bosoroonna mmaapuuvaa nnutuuvo Biriama uuvaugiataama iikiaavai. Ii forofetaa vaidi Biriama ivoono maisa aataruuvaa gionna kiaapu Isarairaiyara uuvaara irisai sikauyauvaa varaanaraivaara mmuduuya riravai.

¹⁶ Ivo gionna kiaapuuya maisa mmooriivaa iinara vuduu aataruuvau ari puara togiivo hani-gioo innaata yaagueeqama kua tiravai. Puara togiivo hama kua tuuvo vaidi kuaivakidiri fo-rofetaivaata kua tiao iva kumimaka aataruuvaa iinara vuuvaara inna uuda rairavai.

¹⁷ Ii unnakua vitaira vaidi iya nnoori rumuruumaiyauvo reekairaiyauvaa roosiima variaavai. Aasannai mmataivaki yuunna yaamurukaivoono ngioo namaiyauvaa rupikio hama vati ruaivaa roosiima iya maisama variaavai. Ivaara Anutu-uqo upisi tuanaa yoosinnaivaki iyani mmaataiyauvaa vaa teerama kieeravai.

¹⁸ Iya ngiariiyara mannaka tida sabi kua kiaa

kiada maisama varira gioonna kiaapuuyakidiri vooya pikiada yoketaa aataruuvau kuaaree kiaa viraiya iida taaree kiaa kiada kava iya maisama variateeraivaara iya mmaara iikiaavai. Ii unakua vitaira vaidi iya ngiari mmammaiyauvaara nnaasu yaata utida makemakee sabi nuaida varida kava iya vitaaree kiaa iya mmaara iikiaavai.

¹⁹ Iya kiaanoo: Vo aataru voovoono yeena roosiima ngii puaisa raivoora ngiengie yaata utuaiyauvunugiataama kati kuatee. Iya itaa kua kiaya maisamaisama iira aataruuyauvo yeena roosiima iya puaisa rau kiaikiai hama iya yopeema ivaa yaatarada ngiari yaata utiraivau kati kuaavai. Ivaa oyaivo ataama vainoo. Fai vo aataru voovoono vaidiivaa yaataroo puaisa inna utiivaa hama ivo yopeema pikiaanaravai.

²⁰ Gioonna kiaapu vooya ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau ti yapai kuaivaa rikiada mmatayaa diaa maisa aataruuyauvaa piki-aavai. Vaa tauraa mmatayaa diaa maisa aataruuyauvo iya puaisa utiravai. Nnaagiai Yisuunara rikiada maisa aataruuyauvaa pikiaavai. Mo fai kava mmatayaa diaa maisa aataruuyauvo iya puaisa utinai fai iya kava maisama variaaravai. Tauraa iya kiisama maisama varida nnaagiai fai iya ngiari vookaraama pinaama maisama variaaravai.

²¹ Ii gioonna kiaapu iya Anutuuqaa aataru safuuvaara hama rikiaatiri. Anutuuqo irisai maisaiyauvaa iya mminaraivo inna kiisavai vaitirivee. Anutuuqo yoketaa aataruuvaa iikiateera tuu kuaivaa vaa iya arinaima

rikiadaata kava mmooka hanigia mmiaivaara ivo pinaa irisai maisaiyauvaa iya mmilaraivo inna pinaa ari vookaraivai.

²² Mmatayaa diaa mminnaivaudiri mmataama kioo kua voovai vainno tinoo: Faivo ari mmuruuvaa utu kioo kava nnaivaivee, tikio vo kuavai tinoo: Vaidiivo ari puaraivaa fini kiaikio kava nnokokaivaki sonoma ruaivaivee, tiivai. Ivaa roosiima gioonna kiaapuuya Yisuunna aataruuvaa mmooka hanigia mmida mmatayaa diaa maisa aataruuyauvaa vaa pikiaivaa kava varaaraivaara ii mmataama kioo tii kua ivaitana kutaa kuavaitana tiivai.

3

Yisuuva kava tiinaraivaara Anutuuqo kua kiaa teerama kieeravai

¹ Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyaso, na tauraa yanaa voovai ngiini fafaara raivo aanna nnaagiaivaa kava na ngiini fafaara raunoo. Na taara yanaavaitanaki ngiingii yaata tinniyauvaki kua yoketaivaara nnaasu yaata utuateeraivaara na ii kua iyauvaa fafaara ree ngii giaa ngii mi-aunoo.

² Nnaaruaa vaidi forofetaa yoketaa tuanaiya nnaagiai vainara kuaivaa tuuvaara kava yaata utida rikiaatee. Udaanga Yisuu Kirisiiva ti vi-too yoketaivau yapaivaa kua yaagueeqaivaa ta kua varada nuaira vaidiyya ngii giaa ngii mian-naivaaraatama kava yaata utida rikiaatee. Ngia itaakiaaraivaara ni yoketaunoo.

³ Tauraa aa kua aavaa arinaima rikiaatee. Fai nnaagiai suaivaki vaidi vooya diitada ngiari

mmamma iira aataruuyauvaara nnaasu yaata utida iikiaaravai. Fai iya ngiiyara raida

⁴Yisuunnara kiaara: Ivo ariiyara na kava tiinaravee kiaa teerama kiaivoono deevakiinno varinnee? Ti kookiaiya vaa putiravai. Mo ngiau mmata uu suaivakidiri mmuakiaa mminnamminnaiyauvo vakia roo vioo vioo aanna makee homo itaavai nnaasu vainoo, kiaaravai.

⁵Iya aa na tinara kua aayauvaa hama tuqin-nama rikiaavai. Nnaaru ari nnaaru Anutu-uqo tuduu ngiau mmataivo vairavai. Nnoori-ivakidiri mmataivo kooyaa nnuduu nnooriivo mmataivaudiri sasakairavai.

⁶Nnaagiai nnoori pinaivo ngioo mmataivau rummua apu kioodoo mmuakiaa gioonna kiaapuuyaata mmataivau vau mminnaiyauvootama eyommaara putu taika kieeravai.

⁷Ngiau mmataivo aanna makee vaivaa Anutu-uqo yapa kioovo vainono Anutu-uqo tauraa tuneema yapooma kava tino fai ikiaivo ngiau mmataivaa taa taikaanaravai. Ngiau mmataivo aanna makee vaivo fai vainono Anutu-uqo gioonna kiaapuuya yaparainno maisama variyaiya ikia aakiaivaki kagaari kinai vikio ngiau mmataivootama taikaanaravai.

⁸Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyaso, mo aa kua aavaara sa taunnu kiaatee. Udaanga Anutu-uqo taikio mmuaa suaivoota kaayau nuanuuyauvootama (1000) mmuaakaraivaitana nnaasu vainoo. Hama ari vookaraivaitana vainoo.

⁹Vaidi vooya yaata utida kiaanoo: Udaanga Anutu-uqo hokoba sui varioo hama ivo kua kiaa teerama kiaivaa iivaivee, kiaavo hama Anutu-uqo

itaama iivai. Ivo hama mmuaa gioonna kiaapu-
uvaa ikia aakiaana kagaarirainno mmuakiaaya
ngiari mminnamminnaa maisaiyauvaa pikiada
ausa hanigiateeraivaara ivo hokoba suai ngii-
iyara faannainno varivai. Ngia homo koonnama
variaavoota ivo mmannammanna ngiiyara faan-
nainno varivai.

¹⁰ Gioonna kiaapuuya hama teeda rikieera
suaivaki mmuara vareera vaidiivo mmuara
varaanara nniivai. Itaama iirayaama fai Udaanga
Yisuu Kirisiiva tiinaravai. Tiino fai pinaa akuaivo
kurududu tino ngiauvo taikaanaravai. Taikano
fai ngiauvau vai mminnaa mmuakiaayauvai
ikiaivo taa mumunu utu raubiriima kino
eyommaara taika kiaanaravai. Mmataivaatama
mmoori mmuakiaa ivau varida iikiaiyouvaatama
ikiaivo taa taika kiaanaravai.

¹¹ Fai mmuakiaa mminnaiyauvo itaama taa
taika kiaanaraivaara aanna ngia variaaraivaara
dataamaida yaata utuaannee? Ngia yoketaa tu-
anaaya varida Anutuugaa mmoori aataruuvaara
yaata utida variatee.

¹² Anutuugaa suaivaara faannaida varida
suaivo akiairaama ngiaiveeraivaara mmoori
yoketaivaa iida varida itaama nnaasu variatee.
Ii suai ivaki fai ikiaivo ngiauvaa taa taika kioo
ngiauvau vai mminnaiyauvaa puaisa teno
nnoori kiaanaravai.

¹³ Itaama vainai mo teenoo Anutuugo kua
kiaa teerama kioo karaasa ngiau mmataivaitana
nninai ivau safuuma variaara gioonna kiaapu-
uya nnaasu variaaraivaara ta faannaida variaun-
nanoo.

¹⁴ Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyaso,

itaama vainai ngia ii suai ivaara faannaida varida Anutuugaa avuuvau yoketaama varida sa mminnamminnaa maisa voovai ngiiki vakiaiveeraivaara yaagueeqama safu tuanaaya variatee. Yaagueeqama itaama varida Anutuugaa tasipama ausa nuufaivaa varada variatee.

¹⁵ Ti Udaanga Anutuugo hokobama faannainno variivaara yaata utida kiatee: Ta ausa hanigia kikio ivo ti vitoo yoketaivau yapaanaraivaara hokobama faannainno varinoo, kiatee. Pauruuso ti seena ta innara mmuduuya ruaannaivoono ivaara ngiini fafaara reeravai. Ivo Anutuugaa-sidiri tinni yoketaivaa varoo ngiini fafaara reeravai.

¹⁶ Ivo ii Yisuuva kava tiinara kua ivaara tinaree kiaa mmuai kuaivaa mmuakiaa ari yanaiyauvunu fafaara reeravai. Ii yanaa iyauvunu vo kua vooyauvai gioonna kiaapuuya jaarida rikiada hama oyaiyauvaa arinaima rikiaavai. Gioonna kiaapu kumimakaiya hama Anutuugaa aataruuvau tuqinnama kuaiya ii kua iyauvunudiri haubayama kuaiyauvaa kiaavai. Iya Anutuugaa kua fafaara vooyauvunudiri haubayama kuaiyauvaa kiaaneema Pauruuso roo kua vooyauvunudiri mmuaikaraama haubayama kuaiyauvaa kiaavai. Iya itaama koonnama kiaivaara fai maisaivaa irisai putiraivaa ngiari varaaravai.

¹⁷ Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyaso, vaa ngia ii kua na ngii giaa ngii miau iyauvaa arinaima rikiaavai. Itaama vainai vaidi hama Anutuugaa kuaivaa rikiada iikiaya iya unnakua kiaa kiai kuaivaa sa rikiada kutaavee kiaa kiada

ngia yoketaama variaivakidiri harurivoora tuqin-
nama haitatuukiatee.

¹⁸Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau
yapaivoono kati tiyara yoketaama yaata utuoo
varivai. Ivaara yaata utida innaraatama ari-
naima teeda rikiada varia rada vidada yaaguee-
qama yoketaama variatee. Ari nnutuuvo ngiau
aapu makee vainno tupatupaa itaavai nnaasu
vakiaivee. Kua kutaa.

Karaasa Yeena Rau Kioo Kuaivovee
The New Testament in the Waffa Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Waffa long Niugini

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waffa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

4da5455c-4c87-58ee-a650-bb37acea5bca